

Nr 110.

Av herr Nilsson i Stockholm m. fl., om sänkning av rösträttsåldern vid politiska och kommunala val.

Utvecklingen efter den stora rösträttsreformens genomförande 1918 synes bestyrka, dels att den politiska mognaden blivit allmännare inom vårt folk och dels att denna mognad numera i stort sett skär relativt likartat genom åldersgrupperna. Denna iakttagelse gäller även de åldersgrupper, vilkas rösträttsålder stått under diskussion praktiskt taget hela tiden sedan rösträttsreformens dagar. Förskjutningen är märkbar och glädjande. Under de senaste 10-tal åren har den medborgerliga aktiviteten stegrats högst avsevärt inom de åldersgrupper, som ligga närmast före den nu i lagen fastställda rösträttsåldern. När de sedermera bli i tillfälle att utnyttja sin rösträtt, visar deras procentuella deltagande en anmärkningsvärt hög frekvens. Detta tyder på starka politiska och medborgerliga intressen bland de unga årsgrupperna och en klart uttalad vilja att utnyttja de rättigheter, som deltagandet i själva valhandlingens innebär.

Vår demokrati har numera nått en stabilitet, som mer än väl motiverar en omprövning av rösträttsåldern i den angivna riktningen. Den moderna tidens ungdom är som en följd av omfattande positiva insatser från sin egen och samhällets sida närmare knuten till det medborgerliga livet än ungdomen var förr. Skolundervisningen har förbättrats och ägnar numera stor uppmärksamhet åt medborgerlig fostran. Yrkesundervisningen har byggts ut. Ungdomens organisatoriska självverksamhet, dess vitt förgrenade politiska, kulturbefrämjande och idrottsliga verksamhet, dess omfattande självstudiearbete inom en rad organisationer och bildningsorgan har fört den i livligare kontakt med samhällslivets skilda uttrycksformer. Inte minst svara de fyra stora politiska partiernas ungdomsrörelser för en socialt och politiskt betonad självverksamhet av respektingivande mått. Även andra ungdomsorganisationer bedriva ett aktningvärt fostringsarbete.

Införandet vid 1936 och 1937 års riksdagar av en enhetlig kommunal och politisk rösträttsålder av fyllda 23 år kan därför icke med hänsyn till ungdomens faktiska insatser i våra dagars politiska och medborgerliga liv anses vara någon slutgiltig lösning. De omfattande beredskapsinkallelserna under det gångna året avslöja dessutom en bekymmersam disharmoni mellan vakt hållningen kring vårt oberoende och vår demokrati å ena och den medborgerliga rösträtten å den andra sidan. Vår ungdom anses mogen att med yttersta medel försvara det fosterland, i vilket den icke politiskt myndighetsförklarats förrän efter uppnådda 23 år. Den anses kunna uppbära hela vidden av det ansvar, som är förenat med livsföringen, familjebildningen, ansvaret för hus

och hem, för släktets fortbestånd och nationens utveckling i frihet och oberoende. Dess medborgerliga mognad i alla dessa viktiga avseenden är erkänd redan vid 21 år, ett förhållande som utan tvivel betyder en tillgång för nationen. Därur stiger handlingskraft och skaparvilja — värden, som det är angeläget att befordra och fördjupa. Graderingen av denna ungdoms medborgerliga rättigheter framstår därför såsom ett orättfärdigt förmyndarskap, vilket än starkare understrykes i dessa ödestider. För en fast grundmurad svensk demokrati måste det framstå som en bjudande uppgift att undanröja denna kvarstående rest av politiskt förmyndarskap över åldersgrupper, vilka på mångahanda sätt lägga i dagen sin mognad och medborgerliga arbetsvilja. Genombrottsårens farhågor för häftiga och förbryllande strömkantringar genom tillkomsten av ytterligare några årskullars rösträtt torde icke längre kunna tillmätas avgörande bevisvärde. Utvecklingen har visat, att människorna oavsett åldern tämligen likartat påverkas av dylika stämningar. Den reella och nyktra syn, som karakteriserat ungdomen, sedan den i kraft av utvecklingens inneboende krav skapat sina egna, väl utrustade organisationer och sedan den i allt större utsträckning ägnat sig åt sin sociala utbildning och självverksamhet, utgör ett starkt skäl för att den bör politiskt myndighetsförklaras vid 21 års ålder. Ett beslut om införandet av en sådan ordning skulle — icke minst i dessa allvarsmättade dagar — bidra till fördjupningen av samhörighetens och likvärdighetens anda inom vårt folk.

Med stöd av vad sålunda anförts tillåta vi oss föreslå,

att riksdagen för sin del måtte besluta sådana ändringar i grundlag och lag, att rösträttsåldern vid politiska och kommunala val sänkes till fyllda 21 år samt att konstitutionsutskottet måtte utarbeta härför erforderliga författningstexter.

Stockholm den 23 januari 1941.

Torsten Nilsson.

Bertil von Friesen.

T. G. v. Seth.